

Analýza čerpání finančních prostředků OP Zaměstnanost na implementaci Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020

Vládní strategii pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 - 2020

Usnesením ze dne 12. listopadu 2014 č. 931 vláda ČR schválila Vládní strategii pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 - 2020 (dále jako „Strategii“). Jejím cílem je mj. zajistit systematické uplatňování rovnosti žen a mužů v rámci činnosti ministerstev. Díky Strategii dochází mj. k:

- komplexnímu a systematickému uchopení agendy rovnosti žen a mužů a jejímu zarámování v delším časovém období,
- zajištění kontinuity a udržitelnosti agendy bez omezení volebním obdobím nebo ročním plánem,
- stanovování prioritních oblastí, dlouhodobých i specifických cílů a k vytváření kontrolních mechanismů pro monitoring jejich naplňování,
- provazování agendy mezi rezorty, státní správou a samosprávou,
- zvyšování povědomí o agendě rovnosti žen a mužů a tím získávání širší společenské podpory pro řešení genderových otázek,
- systematickému rozvíjení spolupráce mezi relevantními aktéry a aktérkami v oblasti rovnosti žen a mužů.

Díky Strategii došlo také k definování Minimálního standardu v politice rovnosti žen a mužů, který je obecně platným rámcem pro všechny rezorty, na němž je možné stavět a který je třeba vždy zajišťovat.

V implementaci Strategie se již mnohé podařilo. Došlo k nastavení procesů, k zahájení systematictější práce s rezorty prostřednictvím komunikace s rezortními koordinátory a koordinátorkami rovnosti žen a mužů (dále jako „koordinátory a koordinátorkami“), k lepšímu začlenění poradních orgánů vlády ČR do procesu monitoringu naplňování Strategie či k navázání spolupráce se samosprávami. Přesto však v její implementaci nadále přetrvávají slabá místa, která brání důslednému prosazování v ní obsažených cílů.

Je třeba doplnit, že důsledné naplňování Strategie může pro mnohé rezorty znamenat zvýšené nároky na personální i odborné kapacity, které se od doby schválení Strategie na mnoha místech nepodařilo zajistit. Tento stav přetrvává i přesto, že Operační program Zaměstnanost, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí, nabízí široké možnosti využívání finančních prostředků k čerpání právě na projekty týkající se rovnosti žen a mužů i implementaci Strategie.

Operační program Zaměstnanost

Operační program Zaměstnanost (dále jako „OP Zaměstnanost“) podporuje rovnost žen a mužů v rámci Prioritní osy 1 (Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly), Investiční priority 1.2 (Rovnost žen a mužů ve všech oblastech, a to i pokud jde o přístup k zaměstnání a kariérní postup, sladění pracovního a soukromého života a podpora stejné odměny za stejnou práci). Tato investiční priorita má jako specifický cíl stanoveno snížit rozdíly v postavení žen a mužů na trhu práce.

Mezi podporované aktivity Investiční priority 1.2 OP Zaměstnanost mimo jiné patří:

- zlepšení koordinace místních a celostátních politik týkajících se rovných příležitostí žen a mužů a jejich implementace či přizpůsobení,
- koordinace tvorby a implementace strategie rovných příležitostí na jednotlivých ministerstvech, tvorba a implementace strategie rovných příležitostí v rámci ministerstev a samosprávních celků,
- podpora rezortních koordinátorek a koordinátorů rovnosti žen a mužů,
- doplnění genderově rozdělených dat do statistik, tvorba systému genderových statistik,
- uplatňování metodiky hodnocení dopadu politik na ženy a muže,
- implementace opatření ve prospěch rovných příležitostí a sladování pracovního a soukromého života ve státní správě,
- genderové rozpočtování,
- osvětové kampaně a soutěže na podporu rovných příležitostí,
- systémové projekty na podporu zaměstnanosti žen, snižování horizontální a vertikální segregace na trhu práce a snižování rozdílů v odměňování žen a mužů.

Z výše uvedeného je zřejmé, že OP Zaměstnanost má sloužit mimo jiné také jako možnost pro rezorty, jak získat dostatečné zdroje na zajištění personálních i odborných kapacit k naplňování Strategie.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jako „MPSV“) je řídicím orgánem celého OP Zaměstnanost a zajišťuje administraci a celkové zaštitění programu. V rámci jeho kapacit jsou především realizovány procesy související s řádným čerpáním OP Zaměstnanost, s dodržováním veškerých jeho pravidel a naplňováním jeho rámce a harmonogramu tak, jak byl stanoven. Nezastupitelnou úlohu v realizaci investiční priority 1.2. OP Zaměstnanost má ale také Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR (dále jako „Odbor“). Jakožto gestor průřezového tématu rovnosti žen a mužů velmi úzce spolupracuje s MPSV, kterému pro přípravu i realizaci OP Zaměstnanost poskytuje odbornou součinnost. Odbor se podílel již na přípravě samotného OP Zaměstnanost a v rámci jeho realizace poskytuje kontinuální odbornou podporu a konzultace. Tato součinnost plní nezastupitelnou roli, neboť získávání hlubokých expertních znalostí a informací přímo v rámci kapacit OP Zaměstnanost by administraci neúnosně zatěžovalo. Odbor je rovněž gestorem předběžné podmínky, resp. horizontální priority rovnost žen a mužů, jejíž zajišťování koordinuje napříč všemi operačními programy. Odbor tak má významnou roli pro samotné čerpání prostředků.

Za účelem zajištění implementace Strategie ze strany Úřadu vlády ČR a koordinace aktivit rezortů v této oblasti realizuje Odbor projekt spolufinancovaný z OP Zaměstnanost s názvem „Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014-2020 a související aktivity“, registrační číslo CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/000275 (dále jen „Projekt“). Projekt je realizován od 1. 2. 2016 do 31. 12. 2020 s celkovým rozpočtem 43 901 296,80 Kč (spolufinancování státního rozpočtu tvoří 19,31 %).

V roce 2015 došlo k vyhlášení dvou výzev v OP Zaměstnanost, které se týkaly implementace Strategie. Jednalo se o výzvy 27 a 28 a obě byly vyhlášeny od 1. září 2015 do 31. prosince 2016. Šlo o totožné výzvy s tím, že jedna z nich byla určena pro Prahu a druhá pro méně rozvinuté regiony. Analýza čerpání prostředků z těchto dvou výzev je uvedena v části B tohoto dokumentu.

Aktualizovaná opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů

Strategie je každoročně naplňována prostřednictvím konkrétních opatření stanovených v Aktualizovaných opatřeních Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů (dále jako „Priorit“). V Prioritách jsou vždy obsaženy úkoly pro všechny nebo jen některé rezorty, díky jejichž splnění zpravidla v daném roce má dojít k postupné implementaci cílů ve Strategii.

Priorit pro rok 2016 obsahovaly úkol č. 3, který byl určen všem rezortům a který zněl následovně:

V návaznosti na výzvy č. 027 a 028 Operačního programu Zaměstnanost čerpat finanční prostředky na projekty, případně se zapojit do projektů implementujících Vládní strategii pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020.

Také Priority pro rok 2017 obsahují úkol, který se vztahuje k OP Zaměstnanost a implementaci Strategie a přímo souvisí s touto analýzou, na základě níž by měl být tento úkol splněn. Jedná se o úkol č. 4 v následujícím znění:

Ve spolupráci s Úřadem vlády ČR navrhnout další možnosti podpory implementace rezortních strategií rovnosti žen a mužů za pomoci Operačního programu Zaměstnanost, a to ideálně vypsáním další výzvy zaměřené na implementaci Vládní strategii pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020 a zpracovat návodný přehled podporovaných aktivit.

Na doplnění je třeba uvést, že výše uvedené výzvy týkající se implementace Strategie prostřednictvím OP Zaměstnanost byly několikrát komunikovány s koordinátory a koordinátorkami, a to jak ze strany Úřadu vlády ČR, tak také ze strany MPSV. V době běžících výzev byl rovněž odeslán dopis ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu s výzvou ostatním rezortům, aby možnosti čerpání prostředků využily.

Analýza dosavadního čerpání výzev OP Zaměstnanost na implementaci Strategie

Na základě podkladů, které byly Úřadu vlády ČR poskytnuty ze strany MPSV lze dosavadní čerpání ve výzvách č. 027 a 028 OP Zaměstnanost shrnout následovně:

Alokace finančních prostředků a rozdělené prostředky

Ve výzvě č. 027, která se vztahovala na méně rozvinuté regiony, bylo celkově alokováno 130 000 000 Kč. V rámci následně vydaných právních aktů bylo rozděleno zhruba 52 000 000 Kč. Celkem bude v rámci této výzvy realizováno 15 projektů.

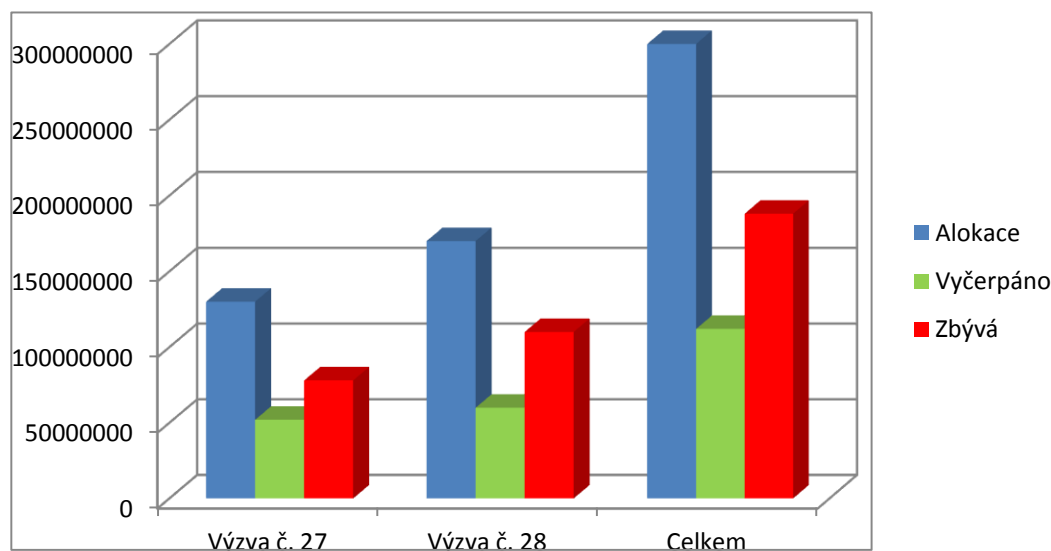
Ve výzvě č. 028, která se vztahovala na Prahu, bylo celkově alokováno 170 000 000 Kč. V rámci následně vydaných právních aktů bylo rozděleno zhruba 60 000 000 Kč. Celkem bude v rámci této výzvy realizováno 11 projektů.

Přehled využití alokací výzev č. 27 a 28

	Alokace	Vyčerpáno	Zbývá
Výzva č. 27 (méně rozvinuté regiony)	130 mil. Kč	52 mil. Kč	78 mil. Kč
Výzva č. 28 (Praha)	170 mil. Kč	60 mil. Kč	110 mil. Kč

Celkem	300 mil. Kč	112 mil. Kč	188 mil Kč
--------	-------------	-------------	------------

Z celkové alokace tedy nebylo vyčerpáno 188 mil. Kč (62 %).

Subjekty žádající o podporu

Výzvy byly původně zamýšleny pouze pro ministerstva a další ústřední orgány státní správy na podporu vytváření a implementace rezortních strategií rovnosti žen a mužů. Následně bylo dohodnuto umožnit vstup do výzev také úřadům samosprávy. Dále a na základě dohody zástupců a zástupkyň nevládního sektoru s ministryní práce a sociálních věcí byla do výzvy doplněna možnost realizovat projekt nevládní organizací v partnerství s orgánem veřejné správy, a to ať už státní správy, tak také samosprávy.

Výzva byla primárně určená pro rezorty, z nichž však projektovou žádost předložily pouze čtyři: Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Přehled projektů ministerstev financovaných z výzev č. 27 a 28

Název projektu CZ	Žadatel	Rozpočet
Optimalizace institucionálního zabezpečení genderové rovnosti na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy	MŠMT	6 869 344,88 Kč
Strategie rovných příležitostí Ministerstva pro místní rozvoj ČR	MMR	3 901 850,00 Kč
Zajištění rovných příležitostí žen a mužů na MPO	MPO	6 290 642,50 Kč
Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů a související aktivity	MD	5 186 505,00 Kč
CELKEM		22 248 342,38 Kč

Ministerstva tedy čerpají cca 22 mil. Kč z celkové alokace 300 mil. Kč.

Co se týče úřadů samospráv, samostatně požádaly kraj Vysočina, Moravskoslezský kraj, Statutární město Most a městská část Praha 8. Dva projekty Státní zdravotní ústav se sídlem v Praze a jeden projekt kancelář Veřejné ochránkyně práv.

Dále čtyři projekty podal Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, dva projekty Sociologický ústav AV ČR a jeden projekt Ústav mezinárodních vztahů.

O zbylé projekty žádaly nevládní organizace, a to konkrétně Centrum rozvojových aktivit Unie zaměstnavatelských svazů ČR (2 projekty), Centrum Kašpar, RG RYCON (3 projekty), NESEHNUTÍ, Otevřená společnost. Přehled projektů je uveden v příloze č. 1.

Zaměření projektů

Výzvy obsahovaly výčet podporovaných aktivit, který tvoří přílohu č. 2 této analýzy. Přestože tento výčet byl poměrně široký, primárně měly být výzvy využity na implementaci systémových opatření k implementaci Strategie. Některé projekty však byly využity například na zbudování dětského koutku, na podporu sladování pracovního, soukromého a rodinného života, na odstraňování znevýhodnění žen na pracovním trhu či na zajištění úřadu vstřícnějšího rodině.

Přestože dosud podané projekty je třeba uvítat a nelze říct, že by jejich aktivity nesouvisely s tématem rovnosti žen a mužů a implementací Strategie, nejedná se primárně o aktivity, které by komplexně zajistily její zevrubnější naplnění.

Příčiny nízkého zájmu rezortů a dalších veřejných institucí o výzvy k implementaci Strategie

Jak bylo uvedeno výše, z celkové alokace (300 mil. Kč) na výzvy k implementaci Strategie bylo dosud vyčerpáno jen 112 mil. Kč (38 %). Ve spolupráci s Výborem pro institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů byly identifikovány následující hlavní příčiny nízkého zájmu rezortů a dalších veřejných institucí o výzvy k implementaci Strategie

- Nízké personální a odborné kapacity k přípravě projektové žádosti,
- Nízké povědomí o možnosti financovat systémová opatření a implementaci Strategie prostřednictvím výzev z OP Zaměstnanost,
- Nedostatečně nastavené podmínky pro přenos dobré praxe a vzájemné učení,
- Nedostatečná podpora ze strany vedení rezortů realizovat projekt za účelem implementace Strategie,
- Absence systematické odborné podpory v oblasti rovnosti žen a mužů ve fázi přípravy projektových žádostí.

Opatření k efektivnějšímu čerpání finančních prostředků OP Zaměstnanost na implementaci Strategie

Ve spolupráci s MPSV a Výborem pro institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů byly formulovány následující opatření k efektivnějšímu čerpání finančních prostředků OP Zaměstnanost na implementaci Strategie, která reagují na identifikované příčiny nízkého zájmu:

- Za účelem posílení odborné a personální kapacity rezortů v oblasti rovnosti žen a mužů přijmout a důsledně naplňovat Standard pozice rezortních koordinátorek a koordinátorů rovnosti žen a mužů (členky a členové vlády),
- Využít stávajících informačních platforem (zejm. kampaně „To je rovnost!“ realizovanou Úřadem vlády ČR) pro systematické zvyšování povědomí o možnosti financovat implementaci Strategie z prostředků OP Zaměstnanost (ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu),
- Nastavit systém pro přenos dobré praxe a vzájemného učení mezi realizátory projektů v rámci stávajících výzev a potenciálními žadateli (ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu),
- Vyčlenit personální kapacity k poskytování systematické odborné podpory v oblasti rovnosti žen a mužů potenciálním žadatelům (ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu).

Opatření adresovaná ministři pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu lze realizovat prostřednictvím podstatné změny (doplněním klíčové aktivity) projektu Úřadu vlády ČR s názvem Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014-2020 a související aktivity.